

باب دوم - درروزه
فصل ثانی
درمیقات صیام

در کتاب اقدس نازل قوله تعالی:

"و اذا تَمَّتْ اِیَّامُ الْاِِعْطَاءِ قَبْلَ الْاُمْسَاکِ فَلِیَدْخُلَنَّ فِی الصَّیَّامِ کَذَلِکَ حَکْمُ مَوْلٰی الْاَنَامِ." (بند ۱۶)

تبصره ۱ - بنصّ مبارک فوق شهر العلاء ماه روزه است و آن ماه نوزدهم از شهر بهائی است چون ماه هجدهم خاتمه یابد پس از آن بنصّ مبارک ایامها و اعطاء شروع میشود و از آغاز ماه نوزدهم (شهر العلاء) باید صائم شد. در لوح حاجی کاظم نسّاج از قلم عظمت جلّ جلاله نازل قوله تعالی:
"یا اِحْبَائِی ان اعملوا بما امرتم به فی الکتاب قد کتب لکم الصیام فی شهر العلاء صوموا لوجه ربکم العزیز المتعال."

و در لوح "یا احمد اسمع النداء من شطر الکبریا" از قلم جمال قدم جلّ جلاله نازل قوله تعالی:
"یا احمد علیک بهائی ذکر صوم و صلوة مجدّد میشود تا معلوم و واضح گردد صوم بیان لدی الرّحمن بطراز قبول فائز و در کتاب اقدس حکمش نازل. و اما الصلوة اتمّها نزلت من قلعی الأعلى علی شأن تشتعل به الصّدور و تنجذب به الأفئدة و العقول."

تبصره ۲ - چون ذکر ایام هاء در کتاب الهی مقرون بذکر صیام وارد شده بنا بر این در ذیل این تبصره بایام هاء و سال و ماه این امر بدیع اشاره کرده سپس بنگارش باقی احکام صوم میپردازد.

در کتاب اقدس نازل قوله تعالی:

"انّ عدّة الشّهور عند الله تسعة عشر شهرا في كتاب الله قد زين أولها بهذا الأسم المهيمن على العالمين." (بند ۱۲۷)

مطابق نصّ صریح حضرت اعلیٰ جلّ اسمہ الاعزّ الاعلیٰ سال مرکب از ۱۹ ماه و هر ماه عبارت از نوزده روز است. قوله تعالیٰ: در باب ثالث از واحد خامس کتاب بیان " خداوند عالم خلق فرموده کلّ سنین را بامر خود و از ظهور بیان قرار داده عدد هر سنین را عدد کلّیّ و آنرا نوزده شهر قرار داده و هر شهر را نوزده روز فرموده شهر اوّل را بهاء و آخر را علاء نامیده."

اسامی شهور و ایّام را حضرت اعلیٰ جلّ اسمہ الاعلیٰ مطابق اسماء الهی که در دعای سحر شیعیان امامیه نازل شده مقرر فرموده‌اند و عنوان آن دعا این است:
"اللّهم انی اسئلك من بهائک باهههه و کلّ بهائک بهی .. الخ

اسم آخر شهور که در ایندعا ذکر شده علاء است و اسم اوّل بهاء و سایر اسامی نیز مطابق اسامی ایّام و شهور امریست ولکن در شریعت بیان محلّ و مقام ایّام زائده بر ایّام سال امری معین نشده بود تا آنکه حکم آن از قلم جمال قدم جلّ ثنائه

در کتاب اقدس نازل شد قوله تعالیٰ:

"و اجعلوا الايام الزائدة عن الشهور قبل شهر الصیام انا جعلناها مظاهر الهاء بین اللیالی و الايام لذا ما تحددت بحدود السنّة و الشهور ینبغی لأهل الهاء ان یطعموا فیها انفسهم و ذوی القربی ثمّ الفقراء و المساکین و یهلّون و یکبرنّ و یسبحنّ و یمجّدن ربّهم بالفرح و الأنبساط" (بند ۱۶)

و در لوحی نازل:

"و سال هم نوزده ماه مقرر و هر ماه نوزده روز که عدّه جمیع ۳۶۱ روز میشود. و چون ایّام شمسی ۳۶۵ روز و بعضی سالها ۳۶۶ روز است پنج یوم زائده و کسر را که مظاهر هاء و ایّام عطاء است و قبل از امساک مقرر فرموده‌اند باید قبل از شهر صیام قرار داد و ماه صیام ماه آخر است و روز نوروز روز عید ...".

و اسامی نوزده ماه را باین نحو مقرر فرموده‌اند ماه اول شهر البهّاء دوّم شهر الجلال سوّم شهر الجمال چهارم شهر العظمة پنجم شهر النور ششم شهر الرّحمة هفتم شهر الکلمات هشتم شهر الکمال نهم شهر الاسماء دهم شهر العزّة یازدهم شهر المشیّة دوازدهم شهر العلم سیزدهم شهر القدره چهاردهم شهر القول پانزدهم شهر المسائل شانزدهم شهر الشرف هفدهم شهر السلطان هجدهم شهر الملک نوزدهم شهر العلاء و این نوزده اسم الله اسامی ایّام هر ماه از ابتدا تا یوم نوزدهم اطلاق میشود مثلاً یوم اول هر ماه یوم البهّاء، دوّم یوم الجلال، سوّم یوم الجمال بهمین نحو تا آخر و اسامی ایّام هفته را نیز از اسماء الله تعیین فرموده‌اند مثلاً شنبه یوم الجلال، یکشنبه یوم الجمال، دوشنبه یوم الکمال، سه‌شنبه یوم الفضال، چهارشنبه یوم العدال، پنجشنبه یوم الاستقلال جمعه یوم الاستقلال و بدء سنه از سنه اول ظهور است از واحد اول از اول تعداد نموده تا بنوزده که یکواحد است منتهی شود ثانیاً واحد دیگر کذا ثالثاً الی ما لانهایه ولی در تعداد سنه از اول و دوّم و سوّم الی عدد واحد او ازید تعداد ذکر واحد اول و ثانی و ثالث الی ایّ عدد باید ذکر شود تا واحد منتهی نشده مرقوم میشود سنه اول یا دوّم یا سیّم از واحد اول و چون نوزده تمام شد سنه اول یا چهارم یا نهم مثلاً از واحد ثانی و یا ثالث و یا رابع الی ما لانهایه مرقوم میگردد.¹

¹ در جلد سوّم عالم بهائی منطبعه امریکا راجع بسنه ۱۹۳۰ - ۱۹۲۸ صفحه ۱۳۵ نیز این مطالب بتفصیل مرقوم و از نوشتجات نبیل زرنندی (که در سال ۱۳۱۰ هجری خود را غرق کرد و تاریخ غرق خود را با کلمه غریق مطابق ساخت و شرح حالش بقلم خود او در تاریخ نبیل انگلیسی که هیکل مبارک ترجمه فرموده‌اند در صفحه ۴۳۴ مسطور است) استخراج شده و در آن برای تعیین سنین هر واحد هر سالی از واحد باسی که عددش با آن مطابق است موسوم

گردیده و اسامی مزبور بقرار ذیل است . ۱ الف ۲ باء ۳ اب ۴ دال

۵ باب ۶ واو ۷ اید ۸ جاد ۹ بهاء ۱۰ حبّ ۱۱ بهّاج ۱۲ جواب

۱۳ احد ۱۴ وهّاب ۱۵ وداد ۱۶ بدی ۱۷ بهی ۱۸ ابهی ۱۹ واحد

و نوزده قرن بدیع عبارت از یک کلّشیء و هر قرن عبارت از نوزده سال است و چون واحد اول تمام شود بواحد ثانی شروع کرده و همچنین الی ما لانهایه و چون یک دور باخر رسید از آن بکلّشیء تعبیر کنند بقید اول یا دوّم الی ما لانهایه. فی المثل تاریخ این روز که اینعبد بنگارش این اوراق مشغول است بقرار ذیل است یوم الجلال یوم المسائل من شهر العلاء من سنة الواو من الواحد السّادس من کلّشیء الأوّل یعنی روز شنبه پانزدهم شهر العلاء سال ۱۰۱ تاریخ بدیع

و ایام الهاء چنانچه ذکر شد قبل از ایام صیام گرفته میشود.

جمال مبارک جلّ جلاله در لوح خلیل² که از کتاب هیاکل سؤال کرده میفرماید قوله تعالی:

"و اما ما سئلت فی الأيام انا جعلناها مظاهر الهاء فی ملکوت الأنشاء لذا ما تحدت بحدود السنّة و الشهور ینبغی لمن فی البیان ان یطعموا فیها انفسهم ثمّ الفقراء و المساکین و یهلّوا و یکبّروا و یتسبحوا و یمجّدوا ربّهم بالفرح و الأنبساط و اذا تمّت الأيام یدخلنّ فی الصیام کذلک حکم مولی الأنام."

"این ایام بسط قبل از قبض و اعطاء قبل از امساک است لذا باید کلاً بکمال انبساط و ابتهاج و روح و ریحان بتلیل و تکبیر و تسبیح حقّ متعال مشغول شوند و در این ایام اجتماع و ضیافت و سرور لدى الله محبوبست. انشاء الله کلاً بکمال ما یمکن فی الامکان در این ایام متلذذ باشند و بعد وارد در شهر صیام شوند. طوبی للعالمین."

و در لوح دیگر نازل:

"هو الأقدس الأعظم الأبهی هذه ایام الهاء و امرنا الكلّ ان ینفقوا فیها على انفسهم و على الذین توجّهوا الى هذا المقام المرفوع ان اذکروا الله فیها ثمّ اعرفوا قدرها لانّها تحکی عن هذا الأسم الذی به سخر الله الغیب و الشهود انا جعلناها قبل الصیام فضلا من عندنا و انا المقتدر على ما کان و ما یمکن. طوبی لمن عمل بما امر من لدى الله و ویل لكلّ غافل مردود."

راجع بایام هاء الواح مخصوصه از قلم مبارک نازل شده از جمله لوحی است که مطلعش اینست

"بسمی الغریب المظلوم قد تشرفت الأيام یا الهی بالایام الّتی سمّیتها بالهاء کانّ کلّ یوم منها جعلته مبشراً و رسولا لیبشر الناس بالایام الّتی فیها فرضت الصیام على خلقک و بریتک .." الخ

² مقصود حاج محمّد ابراهیم معروف بمبلغ شیرازی الاصل یزدی المسکن است که از قلم مبارک بخلیل ملقب شده. و لوح او در جواب سؤال از هیاکل در ریحی مختوم مندرجست در ذیل جمله "مستغاث العالمین".

و لوح دیگر نیز که مطلعش اینست

"یا الهی و ناری و نوری قد دخلت الأيام التي سميتها بايام الهاء في كتابك يا مالک الأسماء." الخ

و در لوح دیگر که مطلعش اینست

"هو الأقدس الأعظم الأبهي سبحان الذي اظهر نفسه كيف اراد انه لهو المقتدر المهيمن القيوم هذه ايام الهاء.." الخ

که از قبل نگاشته شد. چون بر این جمله استحضار حاصل شد بذکر بقیه احکام میپردازد.

در رساله سؤال و جواب نازل:

"سؤال - در غیر شهر العلاء اگر نفسی خواسته باشد صائم شود جایز است یا نه و اگر نذر و عهد کرده باشد که صائم شود مجری و ممضی است یا نه؟

جواب - حکم صوم از همانقرار است که نازل شده و لکن اگر نفسی عهد نماید لله صائم شود بجهة قضاء حاجات و دون آن باسی نبوده و نیست و لکن حقّ جلّ جلاله دوست داشته که عهد و نذر در اموری که منفعت آن بعبادالله میرسد واقع شود."